

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak tarsadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
 de intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
 Kiadóhivatal:
 Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutca 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
 Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Félévre . . . . . 2 „ 50 „
 Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
 háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
 Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
 Nyiltér minden sor 10 kr.

Tisztelt közönségünkhöz.

A bizalom, melyet az olvasó közönség az „Eperjesi Lapok” iránt tanúsít, arról tanuskodik, hogy lapunk híven megtartja az irányt, melyet maga elé tűzött.

Feladatunk ezután is az marad: erélyvel és igazsággal szolgálni a megye és városaink érdekeit.

Közeledvén a folyó évnél második fele, látorkodunk tisztelt olvasóinknak további pártfogásába lapunkat ajánlani s felkérni, hogy azok, kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani és egyúttal eddigi hátralékos díjaikat is beküldeni sziveskedjenek.

Az „Eperjesi Lapok”
 kiadóhivatala.

Az eperjesi laktanyaügy.

(H. B. A közös hadseregnek Ő felsége által legújabbán szentesített béke elhelyezése szerint Eperjesen 1 gyalogezred parancsnokság, 3 gyalog-sági zászlóalj, 1 zászlóalj kiegészítő keret, és 1 vadász század kiegészítő kerete helyezendő el.

Mint hogy Eperjesen ezen zászlóaljak számára szükséges férőhelyek hiányoznak, ennél fogva vagy egy új laktanyaépítendő, melybe két zászlóalj és a keretek helyeztetnének el, míg a harmadik zászlóalj a gyökeresen kiegészítendő két fiók laktanyában maradhatna vagy pedig az elhelyezendő összes helyőrség részére egy új laktanyát kellene építeni.

Ezen kérdés tanulmányozására a megye közönsége egy bizottságot küldött ki, mely a megyei alispán elnöklése alatt, a kassai hadtest parancsnokság által kiküldött két szakközvegnek meghallgatása után, e hó 25-én tartott értekezleten azon megállapodásra jutott, hogy a megye közönségének nem fogja ajánlani azt, hogy Eperjesen, megyei kölesön és megyei pótdadó kivételével akár normalis, akár

pedig fióklaktanya építessék. Ezen megállapodás egészen helyes.

Tény ugyan, hogy a mostani laktanyák nem felelnek meg a modern katonai követelményeknek, de ebből még nem következik az, hogy okvetlenül szükséges egy normalis laktanya építése.

A normalis és a fióklaktanya között az a különbség, hogy a normalis laktanyáknál a törvény az átengedőnek 25 évre biztosítja a beszállási díjt még azon esetben is, ha a laktanya használata megszakítottatik vagy ha ezen idő alatt a katonaság áthelyeztetik s a laktanyát nem használja, míg ellenben a fióklaktanyánál a használatlank esetleges megszünte után csakis egy hónapra van biztosítva a megterítési összeg; továbbá a normalis laktanyánál a terítési díj naponként és fejenként 3¹/₂ kr., a fióklaktanyánál csakis 1 krt.

A normalis kaszárnyának építése e szerint nagyobb kedvezményekkel van kapcsolatban, mint a fióklaktanya, de építése még egyszer annyiba kerül, mint a fióklaktanyaé.

Az Eperjesen építendő normal kaszárnya építési költsége approximativ számítás szerint 400 ezer forintba van felvéve. Ez oly összeg, melynek előteremtésére sem a város, sem a megye nem képes.

De nincs is szükségünk egy újonnan építendő normalis kaszárnyára, miután a két régi laktanyának átalakítása sokkal kevesebb költséget igényel, mint egy új normalis laktanya építése és másrészt a mostani két laktanya nem volna értékesíthető ha egy új laktanya építetnék s a város érzékeny kárt szenvedne; azon előny pedig hogy e normalis kaszárnyánál a terítési díjak 25 évre vannak biztosítva, igen sokat veszt jelentőségéből, ha meggondoljuk, hogy nem igen valószínű azon eshetőség, miként Eperjesről a helyőrség elvonuljon s e fióklaktanya üres maradjon és végre is a fióklaktanya csak fél annyiba kerül, mint a normalis — s ez a fő!

A katonai szakértők által bemutatott számítás szerint az eperjesi helyőrség részére építendő fióklaktanya mintegy 218.321 frtba kerülne. A jelenlegi két laktanya gyökeres helyreállítására pedig mintegy 7179 frtot igényel, tehát az összes beruházás 225.500 forintba meene.

ezegnő. A kerti terrászról elbajoló kilátás nyílt a kék tengerre, az ősrégi cyprusokra, narancsligetekre a viruló bokrokra és rózsavirágokra; a délnek teljes varázsa, athatva a tenger orgonaszzerű morajától ragyogott itt a balandók fele, kik ott laktak.

Minekünk, az éjszakai éghajlat gyermekeinek, kik megszoktuk a rövid tavaszi és nyári időszakot, s a hosszú őszi esteket, megközelítő fogalmunk sines a természet ama andalító boldokságáról, mely itt mindenre elterjed.

A villát magas fal köríté elzárva azt a kíváncsi szemektől, a szők kutak mormoló susogása. A colhártafért vegyült a tengeri hullámok távoli morajába; márvány szobrok a régi klaszikus regevilágból emelkedtek az örökké viruló rózsatömkelekből. A lakház meg csak úgy fényelt a sok márványtól, aranytól, freskéktől és drága kelméktől — gyönyörű fészek volt, meleg és hűsítő egyiránt.

A társaság, mely itt összejött, nem kevésbé volt fényes mint akár a turini, de más értelemben; hasonlított ama híres szerelmi trobadour-körhöz, miről a középkorban provencezi Blanka királyné alkotott. . . . Boldóság honolt itt — mesészerű . . . végtelen.

Csak a fiatalság, szépség, gazdagság és lángész jelenhetett meg itt, a korlátlanul uralkodó hercegnő által rendezett ünnepélyeken; a kert és a termek ilyenkor usztak a tengerárban, esodaszép-ségű asszonyok udvarias férfiak karjain jártak fel és le a rózsáligetekben, miközben a m-rengő zene hangzott fel a bokrokból. A villa termeiben frissítőkkel telt asztalok alatt, kecses apródok drága kelmeikben, szolgálták ki a vendégeket, kik arany és kristály kelyhekből itták Olaszhon és Spanyolország tüzes borait.

Pauline boudoirjában, hová csak bizalmas emberei lephettek be. A bíbor és aranyszín volt az uralkodó florenzei mozaiku asztalok, széles, alacsony székek piros selyemmel s aranyozott trim-lakkal, sötétvörös függönyök széles csipkékkel szegélyezve, hatalmas izlésteljes nyugvó ágy, hol az

Evvel szemben az összes terítési összeg vagyis az újonnan építendő fióklaktanya és csapatkórház évi jövedelme mintegy 10.168 frtot, a gyökeresen helyreállítandó két jelenlegi laktanya pedig 3276 frtot, összesen tehát 13.444 frtot tenne.

Ezen összegből azonban le kell vonni a város által jelenleg élvezett mintegy 4000 frtra menő jövedelmet s így a 225.500 frtnyi beruházási töke kerek számmal körülbelül 10 ezer forintot jövedelmezne.

E számításból tehát kitűnik, hogy a befektetendő töke, ha el is tekintünk az épületek javítására szükséges évi költségektől, tűzkárbiztosítástól s a katonaságnak évről évre fokozódó igényeitől, még 5%-os kamatot sem hoz.

Miután pedig a megye a laktanya építésére tökével nem rendelkezik és így azokat csakis kölcsön útján építhetné s nagy a valószínűség, hogy jelenlegi hitelviszonyok mellett, s azon oknál fogva, mert hypothekális fekvőségekkel nem bír 6%-nál olesőbb kölcsönt nem kapna — a különbözet csakis megyei pótdadó útján volna fedezhető.

Már pedig mi, eltekintve a megye mostoha anyagi viszonyaiból, ilyen tetemes pótdadó kivételét annál kevésbé tartjuk indokoltnak s ily pótdadó annál kevésbé hozható javaslatba; mert a laktanya építése esetén csakis 1 zászlóaljjal volna több katonaságunk Eperjesen s ezen 1 zászlóaljból tekintettel a csapatok leszállított létszámára csakis Eperjes városára s talán legközelebbi környékére háromolna némi haszon, s így annál kevésbé indokolt volna a megyét pótdadóval terhelni, mert ezen egy zászlóalj kényelme sem elhelyezhető a jelenlegi két laktanyában, ha ezek gyökeresen kiegészítetnek és ha ennek egy része be nem férne, ez esetben legfeljebb 2 század részére volna a város és nem a megye által egy laktanya előállítandó.

Ha erre Eperjes város nem vállalkoznék, akkor ott van Bártán egy teljesen megfelelő laktanya, de ha annak használatba vételét felsőbb katonai szempontok akadályozzák, ott van még N-Sároson egy megyei épület is, mely e célra teljesen megfelelő.

Es ezen elhelyezés ellen a katonai szempontból sem tehető alapos kifogás, mert hiszen N-Sáros

urnó plasztikus alakja pihent, s a sarkokban élő illatos virágok ilyen volt a boudoir berendezés. A ruganyos pamlag mögött Canovának egyik gyönyörű Psychéján volt látható, amint egy csipkét szárnyon fog. A terem közepén pompás lárfá állott mellette drága kiállítású zongora, mindig nyitva, mintha valaki csak az imént kelt volna fel a tabourettről. A kertre nyíló ablakok egyike, narancs és myrtusfákkal díszített erkélyre vezetett, melynek finom bronzkorlátán a rózsák felkuszta, szemben az erkéllyel magas szökőkút volt. E szép hajlékban pihent Bonaparte kedvenc nővérének büszke alakja, itt a ruganyos pamllagon nyugodott e híres szép női fej, melynek átlátszó halványsága és finom érteke egy antik kaméval vetekedett.

Es ő nagyon is tudatában volt e tiszta arczélek. Dúsgazdag fekete haja ó-görög módra szelíden hullámozott halántékára s klaszrikus esomóba volt sodorva a nyak felett, kifogástalan szépségű teste görög minták után készült ruházattal volt fedve, hol könnyű, hol nehéz leginkább tehérszínű kelmékből állt, arannyal és bíborral szegélyezve.

Nappal láthatatlan volt a hercegnő, a forró délután tengeri fürdőt vett, azután olvasott és irt és csak este tünt fel barátai előtt, mint egy sugárzó csillag.

Férje, ki Rómában, Flórenczben, Turinban számos villával bírt, mindenütt volt látható csak Nizzában nem. Házasságuk magas politikai érdek követelte házasság volt, melybe a hercegnő csakis fivére iránti határtalan testvéri szeretetből egyezett be. Napoleon dicsősége és fénye, — ez volt életének legnagyobb boldogsága csak neki engedelmekedett, midőn kezét Borghesse Camillának nyújtá. Hiszen e két házastárs hajlama oly egészen különböző volt! A herceg szerette a művészetet, neje az élő embereket; Camillo a festmények és műtárgyak embere kincsalmazát gyűjté össze villáiban, a nő meg azt mondá, mint a hogy Jupiter a költökhöz, szobrászokhoz, festökhöz és

TÁRCZA.

Te mosolyogsz . . . .

Te mosolyogsz, én mosolygok.
 Kettőnk közül melyik boldog?
 Én sem vagyok, te sem vagy az:
 Szívünkben a néma panasz.

Ez a mosoly nem boldogság,
 Ez a mosoly csak hazugság,
 Színes pillangó az ágon,
 Harmatesep a tört virágon.

Te szeretted, én szerettem,
 És eselődünk mind a ketten,
 Itt a szívben hordjuk mélyen,
 Gyógyulását nem remélem.

Nemán hordjuk e keservet,
 Mely örömtől messze kerget
 S te mosolyogsz, én mosolygok,
 Pedig egyikünk sem boldog.

Nem vigasztalsz, én sem téged,
 Kerüljük a reménységet:
 Mint a madár — habár fáradt —
 Kerüli a pusztá házat.

Egy veszedelmes nő.

Németből.

I.

Nézenek e sokat dicsőített paradiesomnak számos villái közül legszebb volt Borghesse Camillo fejedelemnek és Guastalla hercegnének a villája. Ezen villában lakott korának legszebb nője Bonaparte Napoleon második nővére, Pauline her-

Eperjessel vasúti összeköttetésben áll és Eperjéshez oly közel fekszik hogy az ott elhelyezett csapatok a városi helyőrség nagyobb gyakorlataiban minden nehézség nélkül részt vehetnek.

Mindzeknél fogva ezélszerűbb volna a katonaságnak Eperjésen, N. Sároson és K. Szebenbe való elhelyezése s a megye közönsége leghelyesebben teend, ha kimondja, hogy a várható jövedelemmel mi arányban sem álló nagymérvű beruházásokat igénylő laktanyák építésébe bele nem esátközik, ezen ezélszra megyei adót ki nem veit s felhívja Eperjés városát mint közvetlen érdekelt félt, hogy jelenlegi két laktanyáját gyökeresen alakítsa át s az egy-két század részére még szükséges helyiségeket ő maga építse fel.

Ha Eperjés ezen áldozat meghozatalát el nem vállalná és ha Bártfán sem volna a katonaság az ottani készen álló és a városnak sok költségbe került laktanyába elszállásolható, ez esetben az Eperjésen el nem helyezhető katonaság N. Sároson lenne elhelyezendő.

A község és a községi jegyzők.

I.

Nagyok azon feladatok, melyeket egy-egy megyében a községi illetve körjegyzők a községek igazgatásának és kulturájának érdekében megoldani hivatvák.

A jegyzők hitelmei nagyon terhesek s a ki csak halvány fogalommal bír a község intézményéről s abból széttagozó különféle teendőkről, melyeket mind a községi jegyzőknek kell vezetniök, mert a nép szellemi szegénységénél fogva az özkormányzati jogok és kötelességek gyakorlására képtelen, az értelmiség pedig a községek ügyeivel nem igen szokott törődni — az kalapot fog emelni oly jegyző előtt ki köteleminek megfelel.

Es mert mi a község és körjegyzők e hivatását úgy kulturális, mint közigazgatás szempontból felette fontosnak tartjuk, legyen szabad e kérdéssel bővebben foglalkoznunk.

Szólni akarunk első sorban a jegyzők hivatásáról, ezután arról, hogy miként felelnek meg a jegyzők hivatásuknak? mi oka annak, hogy nem felelhetnek meg annak? mennyiben hibásak ők és mennyiben számítandó be a ki nem elégitő eredmény, a jegyzők jelenlegi szervezetének s végre minő intézkedések szükségesek, hogy a jegyzői kar feladatainak teljesítése képesítve legyen?

A jegyzőknek két fontos hivatásuk van — közigazgatási és kulturális — nemzeti közigazgatási hivatásuk abban áll, hogy mint a népnek választott képviselői, kik fizetésüket a községtől huzzák, első sorban a községek közigazgatási érdekeit védelmezni, ezek szerint eselekedni tartoznak.

Kulturális hivatásuk szintén vagy a hazafias érzelmű és művelt szellemű jegyző mélyreható befolyást képes gyakorolni a nép erkölcsi és értelmi fejlődésére, a község anyagi felvirágztatására s a nép közt leghivatottabb védője lehet mindazon érdekeknek, melyek a magyar államiság özsúlyát a hazaszeretett és a művelődés erejével diadalra segítik.

Köznevelés erkölcsének javítása, a szellem pallérozása, a magyar haza iránti szeretett — egy szóval mindama kulturális cél, mely az állam közegei s a vallás és a közköztudás apostolai által csak közvetve érhető el — ő bennök lehetne ama

közvetlen harezosokat, kikre amazoknak jövőben bizton támaszkodni kellene.

Nem perhoreseküljük sem a pap, sem a tanító hivatását. A pap és a tanító, vagyis a templom és az iskola lerakja az erkölcsi alapjait s magot simit ugyan a nép szellemi primitivitáson, de azért maga a mindennapi élet az, melynek küzdelmes volta az embert a jóra vagy rosszra hajta s ez aztán oly tér, hol a nép már sem a pappal, sem a tanítóval nem érintkezik közvetlenül, hanem igenis érintkezik vele a jegyző s a mit a jó pap a szívbé beoltott s a jó tanító gonddal ápolt, azt a jó község jegyző, ha nem esupán a törvény rideg betűinek még ridegebb végrehajtója, a nép anyagi és szellemi gyarapodásának emeltyűje gyanaut fogja felhasználni.

Sokat, nagyon sokat tehet egy jó jegyző. Egy önszegélyző egyesület vagy községi takarékpénztár, egy kisdődővoda, egy szegény ápoloda, egy inségi magtár, egy olvasó kör alapítása, a háziipar, a fatenyésztés, a selymeszet, méhészet meghonosítása vagy terjesztése a községi vagyon ezélszerű kezelése, az árvák istápolása mind olyan tényező, mely a nép erkölcsi és anyagi életének javulását eredményezi.

Hogy a jegyzők törekvéseinek nagyobb morális sulya legyen, tömegesen is felléphetnének és pedig egyesületek által.

A jegyzői egyesületnek tulajdonképen nemcsak az a feladata, hogy a jegyzői kar érdekeit védje hanem egyúttal az is, hogy mint erkölcsi testület a közigazgatás és kultúra mezején is hason. Tartson értekezéseket és felolvasásokat s tűzzön ki, a mint ezt már több egyesület tevé pályadíjakat, egyes életbe vágó intézmények meghonosítására.

A magyarosodás terjesztése öteső és jó könyvek közvetítése által, a vagyon és életbiztosítás használat ismertetése, a törvény és kormányintézkedés céljainak magyarázata, közegészség a gyermekápolás hasznáról, a vadhazasságok és palinka lebuja káros voltáról való értekezések, az ökszeü gzdálkodási rendszer ismertetése, mind ez oly üdös dolog, mely kicsinyben is nagy haszonnal jár.

Egyszóval — a népnek szélesebb látókörre, kitartóbb munkaságra, szigorú takarékoságra van szüksége, hogy ne csak napról-napra megélhessen, de napról-napra boldoguljon, s e téren eminens szerepe és hivatása lehetne egy igazi községi és körjegyzőnek.

Ilyennek kellene lenni a jó községi jegyzőknek, hogy a községi törvény értelmében s helyzetéből folyó követelményeknek megfeleljen.

De fájdalom közigazgatási életünk terén nagyon kevés az ily községi jegyző s a kultúra terén pedig valóságos fehér holló.

Mert mit tapasztalni?

Legtöbb megyében a községi vagyon adminisztrációja rossz, az ellenőrzés tökéletlen, az előirányzatok a felületesség bélyegét hordják magukon, a községi számadásokról nem is szólnak. Hát még az árvaügyek! Százakra megy azon hagyatéki tömegek száma, melyek még felvéve és rendezve uincsenek, rendezetlen a községi szegény ügy, a kulturális terén a jegyzők működése egy nagy nulla, s a társadalmi terén a jegyzők többé kevésbé indokolt bizalmatlansággal találkoznak községeik részéről.

Nem akarunk félreértetni, A legjobb akarat szól belőlük, szem előtt tartjuk nemcsak a községek közigazgatási és kulturális, hanem a jegyzők jogos érdekeit is midőn ezt írjuk, s távol tőlünk

érkeztét jelentették, egy pillanatra megzavarodott s lelke mélyeig megrendülve sietett a belépő elé.

Egy érettsége teljében álló férfiú lépett be, kinek sötét hajára már lehullott az ezüstpor.

Nagy, mely szemei, telve fátyolozott lánggal, esodálkozva nézték e bübajás női alakot. Ő meg titkos remegéssel szemlélt egy arcot, mely nehéz gondolatok finom vonásaival volt jelvezve; látott egy homlokot, melyen ott volt a számos nem teljesült álom borongó árnya; egy ajkát, mely ritkán mosolygott s egy nemes karesu alak. Ilyen volt Canova Antonio, Italia ünnepe fia.

Pauline e napon nem ment társaságba. Canova meg mindjárt másnap hozzálatott a hercegnő mellszobrának készítéséhez.

Boudoirja mellett nyitattott a művésznek egy-néhány termet, a tulajdonképeni műterem pedig a hercegnő kedvenczhelyének tőszomszédságában volt. Itt állt neki mintaképül, még pedig a monda szerint, nemcsak mellszobrához, hanem a későbbben oly híressé vált Venusához is.

Az örök szerelemnek rövid, de kéjteljes álma volt ez, minőt a költői lélek csak álmodhat. Teljes odaadása az egész lénynek s hódolása egy meg nem tört értelemes férfúnak és viszont egy szép asszonynak rózsáillattal megtelt elrebbenő nyári szerelme, a ki tudja, hogy szedni kell a rózsákat, míg tart a szép nyár. E szenvedély nála csak egyike volt ama mámorító eseménynek, melyekben élete oly gazdag.

A tulajdonképeni inger elr-pült, midőn látta, hogy Canova is olyan, mint a többi: hódol neki vakon; s a hercegnő megjéjt, midőn a művész érzelmének nagyságában örökké tartó szerelemtől álmodott. És midőn e modern Armidának bübajás varázskertjéből távozott, borongva és széttépett szívvel, a hercegnő szabadabban lélekezett fel. De hosszú — hosszú idő mult el, sokat kellett utaznia, míg őt és minden hevessége mellett is nemes

ama szándék, hogy a jegyzői kart — melynek kebeleben számos kitűnő erő van — s értsük vagy dehonosiláljuk.

Ép azért minden félreértés kikerülése miatt, mindjárt feltesszük azt a kérdést:

A jegyzőben vagy a községi törvényben van-e a hiba, hogy a községi közigazgatás állapota oly sajnos? képes-e a jegyző a mai szervezett mellett, meg ha akarna is, feladatának megfelelni vagy sem? Erről majd a jövő számban.

Különfélék.

Hunfalvy János egyetemi tanár és kir. tanácsos úr városunkba érkezett, hogy a kollegiumban tartandó érettségi vizsgákon, mint kormány által kiküldött biztos résztvegyen.

Hymen. Mult szerdán tartá meg dr. Horváth Ödön eperjesi evang. jogakadémiai tanár esküvőjét Krajzell Aranka úrhölgygel. A boldog házaspár még az nap Tátrafüredre utazott.

Áthelyezés. Az eperjesi honvédehelyőrség derék ezredorvosa dr. Szalay Kálmán Pécsre helyeztetett át hasonló minőségben.

Törvénykezési szünet. Julius és augusztus havában a törvénykezési eljárás, miként az ország egyéb városaiban nálunk is szünetelni fog, csak a sürgősebb végrehajtási ügyek végzésére lesz hivatva a hon maradó szüneti tanács.

Czeméthei omnibusz — mai naptól kezdve, mint eddig minden évben, ez idén is a szokásos órákban fog közlekedni.

Iparosok figyelmébe. A kézmárki szövőiskola 6 sárosmegyei ifju a folyó évben is felvétetik. A pályázni szándékozónak be kell igazolnoki, hogy életök 12 évét betöltötték és a polgári vagy közepstanoda 1—2 osztályát elvégezték. A kiképzés 2 évre terjed, a tanév szeptember hó 1-én kezdődik s 12 hónapig tart. A folyamodványok keresztlevéllel, iskolai bizonyítvánnyal és szülői vagy gyámi beleegyezéssel felszerelve f. évi július 30-ig a megyei alispánhoz nyújtandók be.

Az országos kiállítók figyelmébe. A kassai kerületi bizottság előterjesztése folytán elhatározta az országos kiállítási bizottság, hogy gyümölcsök és zöldségek is mind a négy időleges virág kiállításon bemutatathatók, s mint ezen időleges kiállítások megnyitását megelőzőleg legalább 1 hónappal előbb bejelentendők. Továbbá az általános kiállítás országos bizottsága a térdijak beszedésével a „magyar országos bank“-ot bizta meg. A bejelentések elfogadása alkalmával fizetendő térdijak egy harmad részének behajtását illetőleg a következők szolgálnak zsinórmértékül. Minden egyes bejelentő ugyanakkor, midőn bejelentése az országos bizottság által elfogadtatik, erről külön levélben értesítve lesz, s egy szersmind felhivatik, hogy a térdij 1/3-át részét a magyar országos banknal, mint a kiállítás pénzkezelésével megbízott intézetnél, haladéktalanul fizesse be, mely fizetése ellenében a nevezett bank a bejelentő inek elfogadási igazolvánnyal ellátott egyik példányát s ezenkívül részére szabályszerű nyugtát is fog kiszolgáltatni. Egyszersmind az iránt is figyelmeztetve lesznek a kiállítók, hogy az esetben ha akár közvetlenül akár a részökre küldött postautalvány közveitítésével a térdij 1/3-át részét 14 nap alatt befizetni elmulasztának, az országos bank részvénnytársulat a mulasztó kiállító költségén lesz kénytelen a kérdéses összeget postai megbízás útján teljesíteni.

szenvedélyét, esodálatos szellemigéző lényét, tekintet, lelkes hangját, magasröptü művészeti természetét, bänkódás nélkül el bírta fedelni.

Canova műterme bezáródott. A hercegnő soha sem lépett többé abba s még boudoirját is átalakította, hogy misem emlékeztesse őt reá. Szívesen eltávolította volna az erkélyt és a szökőkútát is, hisz a kúszó rózsák oly sokat láttak, a vizsugár mormolása oly annyiszor belevegyült a szerelmi suttogásba. És mégis sajtáságosan boldogító érzés volt, tudni azt, hogy egyideig ő volt Canova lángszellemének lelkesítő műzsája, s hogy e nagy szellem művében van megtestesítve és pedig örök időkre női szépségének és fiataliságának bámulatos remeke.

Canova eltűnése után a hercegnő környezete sokat szenvedett, kiszámíthatlan, zsarnoki, örökké változó szeszélyei alatt. Majd egészen magányba vonult, majd ismét egyik szórakozásból a másikba rohant. Olykor a tánc közepette elsápadt, komor lett, ott hagyta a termeket, hol ő volt a korlátlan királynő, haza hajtattott s ledobván magáról minden ékszer, sötét bő ruhába öltözött — s magában járt fel és alá a tengerre nyíló szeles terasszon. A hullámok hatalmas moraja, melyre vele oly sokszor hallgatott, jól esett lelkének; visszagondolt az eltávozottra, ki most végtelen fájdalommal büszkén küzd s akai ilyenkor remegve és kérdeve ismételték ama egy szót, mely miatt elváltak: „Az én szerelmem végtelen!!“ Most mindennek vége és csak a végtelen tenger terül el szemei előtt s zajlik, a hogy megszámlálhatlan idő óta zajlott s meg nem számolható idők mulva zajlani fog.

„Borghese Paulinnak új játékszer kell,“ — „mondák“ a nizzai társaság szép és vidámkedélyű hölgyei — „mert máskülönben igen unalmas lesz.“

zeneköltőhöz szólott. „Ha menyországomban élni a kedvetek, jöjjetek, tárva-nyitva van az előtetek.“

Ilyen gond nélkül, ragyogó menyország volt a genialis emberek részére a hercegnő nizzai villája. Canova Antonia iránti, sokat emlegetett szenvedélye itt támadt e villában és itt hanvadott el. Az ösrégi fák, a Terrasz a rózsák közt emelkedő fontaine, az erkély sokat tudna regélni egy rövid, de mámorító boldogságról. Az ünnepeit művész hírnevének tetőpontján állott, midőn e paradicsom küszöbét átlépte.

A hercegnő azon ürügy alatt hitta meg, hogy fivérét, Canova által készített mellszobrával kívánna megl-pni. Alapjában véve pedig kíváncsi volt, szemtől-szembe láthatni azon férfiú, kinek Amora és Psyhéja reá oly megragadó hatást tett, mint soha azelőtt egy műrekek sem. Meg lévén szokva, hogy minden óhaja azonnal teljesüljön, nagyon meg volt lepve midőn Canova tagadólag választott.

Azt izente, hogy több, még be nem fejezett műve bevezése miatt mindjárt meg nem jelenhet de kéri a hercegnőt hogy várjon.

Egy királynő és ilyen királynő — várjon! Pauline türelmetlensége csak növekedett, midőn hallania kellett, hogy Canova felette veszedelmes a nőknek, ki hatalmas szenvedélyeket képes támasztani, anélkül, hogy azokat addig viszonzotta volna.

„Vajjon legyőzném-e, ha akarnám?“ kérdé önmagától s királynői alakját a tükörben szemlélve. Szép volt e pillanatban, szép mint a szerelem istennője. Atlátszó arnyszót fehér gaze volt rajta vakító fehérségű válla és karjai nem voltak eltakarva s tündököltek, mint a rózsaszín márvány — és szédítő boldogság volt már a gondolat is, e királynői alak karjaiban pihenni!

Önkénytelenül mosolygott. . . meg volt elégedve, s mégis midőn e pillanatban Canova meg-

volt,
gyok
dönt
illeg
közle
tette

halad
legke
amen
fogla
legén
kint
nkab
tette

ladna
ja ki
mely
köréb
a ezé
telepe
jelent
vélem
nek
útkok
M-iss
nek,
csak
adást

Ágos

elseje
lenik
hézag
kat
az,
szere
tábar
szakv
megy
szik
szelle
fizet
tagok
lapju
visel
Rem
„Mag
tési
1 fr
szám

lódés
Féle
fokró
sajtó
és a
ban,
mint
holgy
volna
van
a M
sitán
külfő

Vihar. Folyó hó 21-én Zborón oly zivatar volt, hogy a történetileg híres hársfákból többet gyökerestől kiesavart; az Erdődy grófok kastély udvarában levő jegénye s gesztenyéiták halomra döntötte s a közsébe több háznak tetjét benyomta illetve lerombolta. A nagy zápor több helyen a közlekedési utakat s hidakat teljesen járhatatlanná tette s a veteményekben igen nagy károkat okozott.

A bártfai fürdőben a vendégek száma meg haladja már a 200 személyt. Van remény, hogy a legközelebbi napokban kétszerezve lesz a létszám amennyiben majdnem az összes lakások le vannak foglalva. Kívánatos is volna, hogy a közönség melegen karolja fel ezen szép, regényes helyen fekvő kitünő gyógyhatással bíró magyar fürdőt annál is inkább, mert Bártfa városa minden lehetőt elkövetett s követ el a vendégek kényelmére.

Eperjesi agyagáru-gyár. Mily óvatosan haladnak a tervezett eperjesi új vállalat alapító tagjai kitűzött céljuk felé, bizonyítja azon eljárásuk, mely szerint egy szakértőt küldtek ki, egy maguk köréből választott tag kíséretében, a végett, hogy a célbavett szakmákból újtókba eső kisebb-nagyobb telepeket bejárják, tanulmányozzák, s visszatérvén jelentést adjanak tapasztalataik felől, és végleges véleményt, ha ezen ipart egészben véve életképesnek és nálunk helyén valónak találják-e? Ez urak útjokat veszik Krakkó, Boroszló, Berlinnek, Drezda, Miissennek és Csehországban keresztül vissza Bécsnek. Alakúlni, és esetleg részvényeket kibocsátani, csak ezek visszatértevel fognak, kedvező vélemény adásuk esetében.

A Vandrág-alapra, utólag adakoztak: Rödler Ágost úr 5 frtot, Rosenberg Hermann úr 5 frtot.

Irodalom.

○ Az „Uj Községi Közlöny” július elsejétől fogva Magyar Közigazgatás cím alatt jelenik meg. Felhívjuk olvasóink figyelmét erre a hézagpótló szakvállalatra. Közigazgatási irodalmunkat egyedül ez a lap képviseli. Sajátságos jelenség az, hogy a magyar közigazgatás tisztviselői és részesei hivatásukert nem lelkesülnek. Majdnem pusztában elhangzó szó ez a feljajdulás. Eddig minden szakvállalat elbukott ezen a téren. A szolgabírák, megyei jegyzők, alispánok, polgármesterek úgy látszik nem érzik szükségét annak, hogy testületi szellem fejlődjék, sem nem írják, sem elő nem fizetnek. Mit szólunk a törvényhatósági bizottsági tagokról, mit a fiatalokról? A cipészeknek is van lapjuk, hol saját ügyeiket megbeszélük, csak a gondviselés földi képviselői tartják ezt feleslegesnek? Reméljük, nem, és tömegesen fognak résztvenni a „Magyar Közigazgatás” támogatásában. — Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal: Kónonaherezeg-utca 3. szám.

○ Fokról-fokra halad az általános édeklődés azon kiváló irodalmi szemle iránt, melyet Fekete József és Hevesi József szerkesztenek. De fokról-fokra emelkedik maga a szemle is, mely a sajtó egyhangú ítélete szerint pazarul van kiállítva és a legelőkelőbb helyet foglalja el az irodalomban. És valóban a „Magyar Salon” egy irodalmi, mint művészi tekintetben olyan magas nívóan áll, hogy annak egyetlen művelt magyar családból sem volna szabad hiányoznia. A mi csak kitünőség van a magyar irodalomban és művészetben, azt a Magyar Salonnak sikerült maga köré csoportosítani úgy, hogy a Magyar Salon a legelső rangú külföldi nevével is bátran kiállja a versenyt.

Különösen élénk teszi a füzetet, hogy a szerkesztők a hasznos és élvezetes olvasmányok mellett a mulatságosról és szórakoztatóról sem feledkeznek meg és „Egyveleg” ez. rovatban egész sora a tarka és mulatságos apróságoknak található föl. A 3-ik füzet, mely július 1-én jelent meg, még fölülmúlja az első füzeteket úgy a tartalom gazdagsága, mint a kiállítás pompája által. Különösen ki kell emelnünk az egyes illusztrációkat, melyekkel a szerkesztők minden közleményt és cikket díszítenek saját rajzolójuk által. A tartalom oly gazdag, hogy azt lehetetlen felsorolnunk. Különösen felhívjuk a figyelmet az „Egyveleg” rovatra, mely teli van mulatságos apróságokkal. A képek legjobb nevű festőinktől erednek. A Magyar Salon előfizetési ára negyedévre 1 frt 75 kr. — Az előfizetési pénz a Magyar Salon kiadóhivatalához (Budapest, Kerepesi ut 13. szám) küldendő. — Lapunk művelt olvasói bizonyára sietni fognak megszerezni a magyar irodalom e díszét.

○ A trónörökös és Jókai vállalata a „Közös ethnographia” páratlan mű a maga nemében. E mű megjelenése után nem lehet többé mindent össze-vissza hazudozni Magyarországról. Es nem kell azt e kalandos észjárású Tissotoknak mint valami afrikai provinciát telfedezni. A Schullverein is haszonnal fog áruklodni. Senki sem fog, hinni néki. E műnek világra szóló reklámja az, hogy a vállalat élén a monarchia jövődőlbeli uralkodója s nemileg maga a király áll. A király garantiroza a költségeket, a trónörökös szervezi a vállalatot.

A mezőgazdasági válság.

A „Bibliothèque universelle et Revue suisse” folyóiratban Droz svájci szövetségi tanácsostól fentebbi cím alatt egy igen érdekes munkát jelent meg. Mintán e baj minket gazdákat annyira közelről érint, s e baj letének s okainak és az ellene sikerrel alkalmazható orvosszereknek fűrkészése minket kell, hogy legközelebről érdekeljen, azt hisszük, hogy ezen terjedelmesebb munkálatnak kivonata minden gazdának érdekes olvasmányt fog nyújtani.

Senkisésem tagadhatja, — mondja Droz — hogy ma Európa legnagyobb részében komoly gazdasági válság létezik. Amennyire kétségtelen azonban ez, éppen annyira figyelembe veendő az is, hogy e tekintetben sok túlzással találkozunk, ami legszembeütőbbben főleg két részből mutatkozik. A politikusok részéről, kiknek e válság oly hálás tárgyat nyújt szebbnél szebb beszédek tartására, melyeknek nagy hangját csupán azoknak üressége mulja felül, s azon gazdák részéről, kik mindenütt s mindenben az állam segélyét óhajtják igénybe venni, de akiknek túlzását mégis inkább meg lehet boesítani, mintán az mindenestre egy beteges állapotnak a kifolyása, noha ugy az egyik, mint a másik igen keveset törődik a baj lényegének kifűrkészésével, hanem a kérdésnek csupán azon mozzanatait tárja fel, melyek pillanatnyi érdekének leginkább megfelelnek. S mert a kérdés megoldásának általa ajánlatba hozott módja nem az ügy komolyabb tanulmányozásának a kifolyása fellepésével mind a két rész csak magának azt, az egyik az által, mert a komolyabb gondolkodású gazdák ma már ily állítólagos jó barátaiak hízeltgő theoráinak hitelt nem adnak, s a másik az által, mert helyes, megbízható alapot nélkülözö állításaikat, melyeket

óhajtásaikat, teljesítésének istápolásra felhoznak, ellenfeleik annál teljesebb sikerrel megdönthetik.

Bármily telemes része legyen is azonban a do-logban a túlzásnak, mégis el kell ismernünk, hogy a gazdasági válság létezik, s hogy az mar mélyre hatott és általános. Hogy néhány leginkább szembe ötlő tényt bemutathassak, szabadjon néhány, főleg tekintbe vehető ország állapotát, melyekben e válság miatt leginkább panaszkodnak, röviden érintenem.

Franciaországban a kereskedelmi miniszterium már néhány évvel ezelőtt megbizta a nemzeti gazdasági egyesületet, hogy azaz ország gazdasági állapotának kiderítése végett tárgyalásokat kezdje, minek folytán a miniszterium által megalapított következő 12 enquete-pontra vonatkozólag lett a válasz bekérve:

1. A földbirtok oszthatósága. 2. A növénytermesztés. 3. A marhatartás és hizálás s a különféle állati termékek. 4. Az iparnövények termeszése. 5. Az erdészet. 6. A mezőgazdasággal kapcsolatban lévő iparüzletek. 7. A gazdasági szerszámok és gépek. 8. Az alagesővezés, a rétöntözés s más talajjavító munkálatok. 9. Az állati és műtrágyák alkalmazása. 10. A gazdasági kézi munkások száma és azok bére. 11. A földadó s más a földbirtokon fekvő terhek. 12. A forgalmi eszközök s az eladási piacok.

E pontozatokra 48 jelentés érkezett be, mire a nemzeti gazdasági egyesület keblében hosszabb ideig tartó beható tárgyalások folytak, s a kormány jelenleg tekintetbe vételével a hozzá innét felterjesztett panaszoknak s ebből levonható következtetéseknek, minden lehetőt elkövet a helyzet javítására. Szaporítja és tökéletesíti a forgalmi eszközöket s igyekszik a gazdák vállairól levenni a túlságosan nyomasztó adókat.

Angliából a királyi gazdasági egyesület két szakértőt küldött az egyesület államokba, kiknek feladatuk volt: Amerika gazdasági termelése túlsúlyra való emelkedésének okait tanulmányozni. E két szakértő, Clare Reads Albert Pell, a parlamentnek is tagjai, gazdag tapasztalatokkal tértek vissza s egy jelentésbe foglalták egybe az amerikai gazdálkodás körül szerzett ismereteiket. E jelentés feloleli Amerika gabna-termelését, állattenyésztését, az ottani tejgazdaságot, lo, szarvasmarha, juhtartás és baromfi tenyésztést. Szól a vasutakról s más forgalmi eszközökről, a gazdasági munkásokról, a gazdasági miniszteriumról s a birtoklasi viszonyokról. E jelentés végén levont következtetések megérdemlik, hogy ide iktassuk.

Kis lutri.

Budapest június 21-én 20 48. 65 29. 49
Prága június 25-én 40. 37. 71. 14 4

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

Nyilt-tér.

Hymen. Otto Freiherr von Uslar-Gleichen, k. k. Hauptmann a. D. und Gutsbesitzer, sowie seine Gattin Anna Freiin von Uslar-Gleichen, geborene Priesnitz geben hiemet Nachricht von der bevorstehenden Vermählung ihrer Tochter Eily, mit dem hochwohlgeborenen Herrn Árpád Hamos von Pelsőcz, Gutsbesitzer zu Tornallya.

Die Trauung findet am 30. Juni 1884 Vormittags zu Budamér statt.

Brogle József

gép- és rostalemez-gyára,
BUDAPEST Gyár: külső-váci-út.
Raktár: váci-kör-út 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

Trieur-jeit

váltható szitákkal.

■ Gabona tisztító-rostákat. ■

Tengeri morzsolókat.

Lyukasztott és hasított lemezek mal-mok, méhészeti és technikai czélokra

szabadalmazott

hármás ekéket

közönséges és acél-ekéket

cséplőgép-lemezszitákat

gőzcséplő és járgány-cséplőkhoz

és minden egyéb gazdasági gépeket.

járgány-oséplőgépeket

Továbbá e téren a legujabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. aug. 3-án 17.567. sz. a. szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo, ára 48 frt.

—== Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve. ==—

Schlick Krompach hármas és siléziai egyes vas ekék!

Linkesch Samu özvegye

vasüzlet Eperjesen

ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb berendezéssel, gondosan gyártott kitűnő 860 1-1

Hofherr és Schrantz-féle cséplő-készleteket

járgány vagy gözmozdony általi hajtásra, a melyekből nemkülönbön minden más gépekből jelentősen kényelmesebb tart állandóan üzleti helységében.

Árjegyzékek bérmentve.

Baker és magtár rosták, Trieurók, Árpatoklyászoló.

Szenagyűjtők emeltyűvel!

LAVOITA "ARATÓGÉP" PATENT

1000 Gulden
derjenigen Dame, welche nach Gebrauch meiner
Sommersprossen-Salbe
sowohl die Sommersprossen, wie Leberflecken und Sonnenbrand, als auch jede, den Teint entstellende Färbung nicht verloren.
Ein Fliegel 2 fl. 10 kr.

EPILATOIRE

zur gründlichen Vertilgung der
Haare im Gesicht, den Händen, Armen etc.
Die Haare an beliebigen Stellen zu vertilgen, so dass selbe nicht wieder wachsen, ist bis heute ein schöner Wunsch gewesen, da kein Mittel befriedigte. „Aufschieben“ erzeugt dabei mehr Mittel, welches nicht nur die Haare vertilgt, sondern auch den Nachwuchs verhindert, umso mehr, als ich die volle Garantie für das Gelingen übernehme, indem ich mich verpflichte, im Falle des Nichtgelingens den vollen Betrag retour zu geben. Preis eines kl. Flacons 5 fl., eines gr. 10 fl.
Medicinischer Quarzsand, bestes Mittel zur Vertilgung der Miteser, bestes Mittel 1 fl. 50 kr.

„BRASILIN“ HAARFÄRBE MITTEL
in 5 Minuten.
Gült- und metallfrei, färbt jede beliebige Natur- und blond bis schwarz, echt und dauerhaft. Die mit „Brasilin“ gefärbten Haare sind vom natürlichen Haar nicht zu unterscheiden. Preis eines grossen Flacons 3 fl. — Versende gegen Nachnahme.
ROBERT FISCHER, Doctor der Chemie,
Wien, I. Johannesgasse II. 791

Pályázat.

A bártfai „Krumbolezianum“ kisdóvodánál f. é. szeptember 1-jével az első kisdóvodai állomás, protestáns vallású, okleveles nevelőnővel betöltendő. Tanítási nyelv a magyar és német, a tót nyelv ismerete kívánatos. Evi fizetés 500 frt, lakás az intézetben, egy szoba, konyha, kamara, kert, és szabadfűtés.
Az összes bizonyítványokkal kellően felszerelt folyamodványok f. é. július 20-ig az alulírott választmányi elnökhöz beküldendők.
Kelt Bártfán, 1884. június hó 24-én.
Toperczer Albert,
választm. elnök.

A t. ez. közönségnek tudomására hozatik, mi-kép az eperjesi
hideg-fürdő
a kedvező idény beálltával a közönség számára tetteg megnyitott.
Kovácsy János.

Egy IV. gymn. osztályt végzett 861 2-1
Tanoncz
alkalmazást talál Lavotha Ödön fűszer és vaskereskedésben Eperjesen.

Budapestről
AMERIKÁBA
75 frt
oda és vissza
140 frt
étkezéssel és mindennel együtt a mi az utazáshoz szükséges.
Az utazás 8-10 napig tart.
Bátori Zsigmond
vezénygynök
Budapest.
Szerecsen-utca.
832. sz. 10-9

BUCHENHOLZ NIEDERLAGE

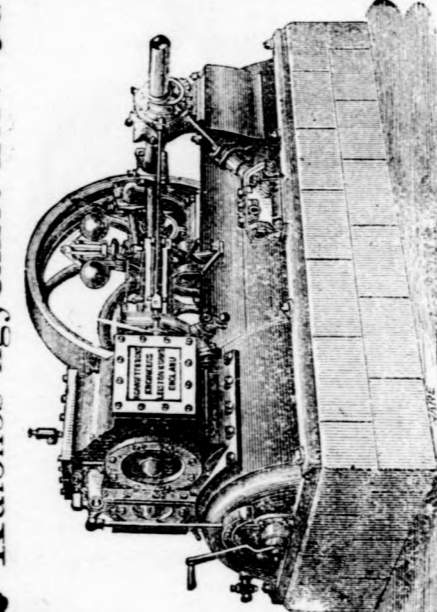
in EPERIES, Unter Vorstadt No. 47. neben Steinmetz.
Zu kaufen bei
J. Werther,
Lampen und Metallwaaren-Geschäft.
856 10-4

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

ajánlja gazdasági gépraktárárt
fa-, szén- és szalmafűtési
gőzmozdonyait, soros és
szórva verőgépeket, tisztító
gépeket, rostát, stb.

Különös figyelmet kér:

Garrett B. és fiai Compound
gőzmozdonyaira és fekvő gőzgépeire, melyek egyenlő erőfejtésnél 40% tüzelőanyagot takarítanak meg minden más géppel szemben.
Garrett B. és fiai szab dobjára.
acél alattal és kétoldalt részezett negyszer használható acél-sínekkel, a mi könnyű járását, nagy munkaképességet, tartósságot és tökéletes tisztítást biztosít.
Legújabb harangjörgányaira
az összes perselyek egy alapöntvényben, miáltal tönkretételnek — könnyű járatauk.

A LEGJOBB
CZIGARETTA-PAPIR
a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henry-től Párizsban.
Utánzásoktó: mindenki óvatik.

A cigarettapapír csak akkor valódi, ha minden egyes lap
LE HOUBLON bélyeggel és mindenik boríték az allant álló vélyeggel és aláírással el van látva.

500 FEUILLES
FORMAT FRANÇAIS
Cawley & Henry
Proprié de Brevet.
SEULS FABRICANTS.
Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Beranger à PARIS

Raktár!

Női ruhákat

Denk H. keresztyésségekkel előnyösített ezikk nagy választékban gyárti áron.

készítettek a t. ez. közönség részéről eddigelő min-denkor méltatott tisztelem szerint a legújabb acorordon plüssé modorban 20 frttól kezdve 50 frttig.
Továbbá ajánlom újonnan beszerzett ezikkemmel és pedig:
Harlandi legjobb fehér és színezett gyapotot, Ujzabasu váltózó (mieder) különlegességet, Portlandi test és agyemű gyapotkellékeit, Ruhadisz és ruhakellék különlegességet, Divó-, gyapot-, gyapjú-, selyem-, ruhakellékeit Napernyőket, függönyöket és mindazon ezikket, melyekkel eddig kereskedtem.
Kihazasításokhoz varrást és himzést elfogadok. Ujmodoru atlasz-takarókat készíttetek, hat új szinben 20 frttól 35 frttig darabját.
M. Schönfeld Hugó, Eperjesen.

40 fache Essig Essenz chemisch rein

863 1-1

grösste Garantie für Reinheit;
grösste Billigkeit;
wird niemals kahmig;
einfache Anwendung;
Auf 1 Liter dieser Essig Essenz 39 Liter Wasser zugesetzt giebt — 40 Liter vorzüglichen Speiseessig für Einmachzwecke nimm man 2 Liter Essenz auf dasselbe Quantum Wasser.

Preis 1	Standflasche von 10 Liter Inhalt fl. 12)
" 1	" " " 25 " " " 25) ab Teschen
" 1	" " " 50 " " " 45)

inklusive Emballage, gegen Vorhersehung des Betrages. Zur Probe sende ich 2 flaschen à 1 Liter gegen Nachnahme von fl. 3 1/2. — Franco nach allen Poststationen.
Rudolf Jütting in Teschen, oester. Schlesien.